

Instituut voor de Nationale Rekeningen - Institut des Comptes Nationaux

City Atrium C
Vooruitgangstraat 50, 1210 Brussel - Rue du Progrès 50, 1210 Bruxelles
T 02 277 83 60
F 02 277 50 21
<http://inr-icn.fgov.be>

DBFM-constructie “stelplaatsten cluster 2”

De Vlaamse Gemeenschap heeft op 3 augustus 2016 het advies van het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) gevraagd betreffende de statistische behandeling van een DBFM-project van de Vlaamse Vervoersmaatschappij – De Lijn, genaamd “stelplaatsen cluster 2”.

Voor deze adviesaanvraag heeft de Vlaamse Gemeenschap het op 30 januari 2015 ondertekende contract en een eigen ESR-analyse overgemaakt aan het INR.

Het project betreft een overheidsopdracht voor het ontwerp, de bouw, de financiering en het gedurende 25 jaar onderhouden van drie busstelplaatsen te Leuven Noord, Sint-Niklaas en Hasselt.

Er is een SPV opgericht door de private partners voor de realisatie van het project. De overheid heeft geen directe of indirecte participatie in deze SPV. Er zijn binnen dit project geen overheidsgarantie noch andere vormen van financiering zoals leningen door de overheid voorzien.

Na 25 jaar worden de activa eigendom van de overheid zonder betaling. Er zijn clausules voorzien die maken dat de SPV tegen het eind van deze periode de kwaliteit van de infrastructuur dient te verzekeren.

Advies

Het DBFM-contract werd geanalyseerd met de Manual on Government Deficit and Debt (MGDD, editie 2014), de versie die van toepassing was op het ogenblik van de ondertekening van het contract.

Op basis van de beschikbare documenten merkt het INR op dat de meeste bouwrisico's zijn verschoven naar de private partner (tijdige oplevering, meerkosten, vertragingsboetes). De publieke partner blijft echter verantwoordelijk voor het bekomen van de basisvergunningen. Voor de beschikbaarheidsvergoedingen stelt het INR vast dat de betalingen terugvallen tot nul in het geval de infrastructuur niet beschikbaar is. De prestatiekortingen worden evenwel kwijt gescholden indien deze zouden leiden tot het feit dat de private partner dient te betalen.

Een belangrijk element is het feit dat de lijst met gevallen van overmacht geen gesloten lijst is doordat het laatste punt een algemene beschrijving is die geen macro-economische of financiële omstandigheden uitsluit¹. Daarnaast dient de opdrachtnemer de opdrachtgever ook slechts tot de

¹ Geval van overmacht punt i) andere omstandigheden die een abnormaal karakter hebben en tot gevolg hebben dat een partij onmogelijk of slechts met overschrijding van de drempel van substantieel hogere kosten aan zijn verplichtingen op grond van deze overeenkomst kan voldoen, voor zover bovendien cumulatief aan de volgende voorwaarden is voldaan:

bedragen van de verzekering te vrijwaren, zelfs indien tekortkomingen van de opdrachtnemer aan de grondslag liggen van de geschillen. Het INR stelt daarnaast vast dat bijvoorbeeld de financiële gevolgen van vandalisme grotendeels bij de overheid liggen.

Conclusie

Het feit dat de infrastructuur op het einde van het contract gratis overgaat naar de overheid wordt in de MGDD beschouwd als een belangrijke indicatie dat de activa dienen te worden beschouwd als overheidsactiva en maakt dat bijzondere aandacht dient te worden gegeven aan alle andere elementen die een beperking van de verschuiving van het risico inhouden. Het INR stelt vast dat er verschillende andere bepalingen zijn die maken dat er risico's door de publieke partner worden gedragen en dus is het INR van oordeel dat de activa dienen te worden beschouwd als overheidsactiva. Het feit dat de lijst met de gevallen van overmacht geen gesloten lijst vormt, is op zich voldoende om de activa als overheidsactiva te beschouwen.

22.08.2016

-
- De omstandigheden konden redelijkerwijze niet worden voorzien bij het sluiten van de overeenkomst; en
 - De omstandigheden werden niet veroorzaakt of anderszins mogelijk gemaakt door de partij die zich op de omstandigheid beroept of haar hulppersonen; en
 - De omstandigheden waren onvermijdbaar, in de zin dat de vragende partij aantoont dat hij alle redelijke inspanningen heeft aangeleverd om de onvoorzienbare en abnormale omstandigheden en de nadelige gevolgen ervan te beperken en te vermijden, en
 - De omstandigheden maken geen risico van de opdrachtgever uit.